

Народен ПОДЕМ

Шумен
25 януари
1950 год.

РЕДАКТИРА
КОМИТЕТ

Брой 14
Год. I
Цена 6 лв.

Орган на Окръжния комитет на ОФ и Градския народен съвет

ЖИЗНЕНИЙТ ПЪТ НА ДРУГАРЯ ВАСИЛ КОЛАРОВ

Др. Васил Коларов е роден на 16 Юлий 1877 година, в гр. Шумен. Още 14 годишен, той почва да проявява интерес към социализма. Като гимназист организира кръжок за изучаването на марксизма, четене Чернишевски, Дарвин, Плеханов и завършва гимназия с отличие. Заради своята активна обществена дейност като учител, той той бива уволнен и в 1897 година заминава в Женева, гдето завършва право, с значителен багаж от марксистки знания. Завърнал се в България през 1900 година, когато нашата страна се разтърсва от остри политически борби и криза, Коларов взема дейно участие в всенародните митинги за разобличаване политиката на буржоазните партии, като служи на дворцовата противонародна политика. Той застава твърдо и решително на страната на Д. Благоев за създаване на тясно социалистическата партия в 1903 година, развива широка дейност в работническото професионално движение и води борба срещу великобългарския шовинизъм и реакционно-монархическите пострекатели на завоевателни войни. След Балканската война той е депутат в Парламента, очертаващ се като далновиден и зрял политик, пропагандатор и публицист. Взема най-активно участие в борбата на Партията против намесата на България в Европейската война. Другаря Коларов с жар приветства победата на Октомврийската революция. Под нейно влияние у нас се надига грамадна народна революционна война по градове и села. Тесняшката партия бързо се превъоръжаваше, за да бъде достоен ръководител на тази революционна борба. В 1919 година тя се преименова на Комunistическа влезе единна в III интернационал и избра др. Коларов за секретар на ЦК. Заедно с Георги Димитров той ръководи общата политическа борба на Партията и трудещите се маси в страната, против

виновниците за двете национални катастрофи и реакционната буржоазия. Особено голяма роля изигра др. Васил Коларов в периода след фашисткия преврат на 9 юни, когато фашистките превратаджии се готвеха да разгромят Комunistическата партия и цялото народно анти-

тралитет, за решително ориентиране на Партията на народа към въоръжено въстание. След неговото обявяване, др. Васил Коларов и Георги Димитров ръководят борбата в Врачанския край, гдето въстанието взема най-масов характер. След неуспеха на въстанието, др. др.

фашизма не само от български, но и от международен мащаб. По негово предложение се почва международната политическа акция за освобождението на др. Георги Димитров, а след това той става най-близкия съратник на др. Димитров, в усилията да се организира широк народен фронт, който през Втората световна война прераства в Отечествен фронт за окончателното смазване на фашизма.

В целия този период на най-напрегната политическа дейност, др. Васил Коларов се налага и като един от образованите хора в днешна България и един от най-добрите познавачи на марксизма-ленинизма. Дълги години той работи в областта на политическата икономика и международните аграрни въпроси в качеството си на директор на международния аграрен институт в Москва. Заради своята голяма научна работа бива удостоен в 1935 година с учена степен „Доктор по икономическите науки“, а след 9 Септември 44 година е редовен член на българската академия на науките.

На 9 Септември 1945 година, след 22 годишно емигранство, др. Васил Коларов се завърна в България посрещнат с искрена радост и дълбоко задоволство от нашия народ. Във своята ръководна работа в Партията и Отечествен фронт, като авторитетен защитник на нашата национална кауза, председател на Великото Народно събрание и Министер председател на България след смъртта на др. Георги Димитров, др. Васил Коларов се очерта като един от най-крупните вещи деятели и строители на нова България.

В пълна и безрезервна служба на народа, той постави своята енергия голяма способност, грамаден опит и цялото си съществуване.

Неговата упорита и смела борба, неговата преданост, честност и вярна служба на народа и страната, ще служат за пример на млади и стари.

фашистко движение. В този изключително тежък исторически момент Васил Коларов, който през 1922 година бе избран за генерален секретар на Коминтерна и се намирал в Москва, се завръща в България през Черно море и оказва голяма помощ на Партията за преодоляване на погрешната деветолетна полигика на не-

Васил Коларов и Георги Димитров вече в емиграция, написват отворено писмо до българския народ, в което го призовават да сплоти отново силите си в единния фронт и да продължи с още по-голяма смелост борбата до окончателното сразяване на фашизма. Така др. Коларов се закалява и израства като борец срещу реакцията и

СЪОБЩЕНИЕ

На ЦК на БКП и Министерския съвет

Централния комитет на Българската Комunistическа партия и Министерския Съвет на Народна Република България с дълбока скръб съобщават, че днес, 23 януари 1950 година в 1 часа и 45 минути след продължително боледуване почина най-близкия и верен съратник на др. Георги Димитров, един от най-старите ръководители на БКП и член на Централния Комитет, виден деятел на международното работническо движение, председател на Министерския Съвет на НР Българин, др. ВАСИЛ КОЛАРОВ.

София 23 януари 1950 година

ЦК на БКП и Мин. Съвет на НР България

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

на ЦК на БКП и Министерския съвет

По случай смъртта на др. Васил Коларов, Министерския съвет

ПОСТАНОВЯВА:

1. Да се обяви трилневен всенароден траур от 23 т. м. до 25 т. м. включително в цялата страна.
2. Да се създаде правителствена комисия за организиране погребението на др. Васил Коларов, в състав: 1. Председател — Владимир Поптомов, Георги Трайков, Тодор Живков, Руси Христозов, Рубен Леви, ген. Благоев Иванов, Цола Драгойчева, Фердинанд Козовски, ген. Иван Михайлов, Геро Грозев, Мишо Николов, Д-р Иван Пашов.

23 януари 1950 година

ЦК на БКП и Министерския съвет, София

ТЕЛЕГРАМИ

До Централния комитет на БКП
СОФИЯ

Окръжният комитет на БКП Шумен споделя с ЦК на партията дълбоката скръб по голямата загуба на другаря Васил Коларов първия и най-верен съратник на другаря Димитров в борбата за болшевиизирането на партията, непримирим борец срещу левосектанството и троцизма, един между най-заслужилите популярни и обичани синове на партията и народа.

Ние скланяме бойно, траурно знаме от името на всички комунисти в окръга и обещаваме, че останали без Димитров и Коларов по техния път и с тяхната преданост ние ще работим ръководени от ЦК за победата на социализма в нашата родина.

Окръжен комитет на БКП

До централния комитет на БКП и
националния съвет на Отеч. фронт
СОФИЯ

Окръжният и Околийско-градски комитети на Отечествен фронт Шумен събрали на траурно заседание споделят с вас тежката скръб от смъртта на нашия любим съгражданин, най-близък другар и саратник на др. Георги Димитров, председател на Министерския съвет др. Васил Коларов.

Горди с името му, сплотени в Отечествен фронт под ръководството на БКП, ние още по-решително ще се борим за построяването на социализма в нашата родина.

ОТ КОМИТЕТИТЕ

Окръжни комитети на БКП и Отечествен фронт — Шумен

На 23 януари т. г. на 1:45 часа след продължително боледуване почина нашият любим съгражданин, член на ЦК на БКП — председател на Министерския съвет

ДР. ВАСИЛ КОЛАРОВ

Виден деятел на международното работническо движение, най-близък другар и съратник на др. Г. Димитров, голям народен трибун, блестящ пропагандатор, високо даровит публицист, дълновиден и зрял политик, голям борец срещу реакцията и фашизма, дълбок познавач на марксизма, един от най-образованите хора в България др. КОЛАРОВ остави огромно революционно наследство на Партията, Отечествен фронт и целия трудещ се народ.

Ние скланяме нашите бойни знамена и се кълнем пред неговата светла памет да бъдем верни като него на Съветски съюз и пролетарския интернационализъм, като него неотклонно и упорито да се борим за построяване социализма в нашата прекрасна родина.

23. I. 1950 г.

От комитетите

МНОГОХИЛЯДНИЯ ТРАУРЕН МИТИНГ В ШУМЕН гласува предложение за преименуване родния град на другаря Васил Коларов—Шумен в Коларовград

На 23 т. м. в 16 часа се състоя многохиляден траурен митинг организиран от Окръжните и околийски комитети на БКП и Отечествен фронт, на който произнесе слово 1 секретар на Окръжния комитет на БКП др. Илия Игнатов за делото на именития покойник — Председателя на Министерския съвет и наш съгражданин др. Васил Коларов.

Под звуците на „Вий паднахте жертва“ многохилядното множество на колена отдаде почит на др. Коларов. Митинга прие единодушно предложението за преименоване на гр. Шумен в КОЛАРОВГРАД, а др. Игнатов изрази увереността на трудещите се, че тяхното желание ще бъде удовлетворено от Президиума на Народното събрание.

Гласувана бе телеграма до ЦК на БКП, Министерския съвет и Националния съвет на Отечествен фронт, в която трудещите се обещава да вървят неотклонно по пътя на Димитров и неговия най-близък съратник и другар, др. Васил Коларов.

ТЕЛЕГРАМА

Министерския съвет — Централен комитет на БКП — Национален съвет на Отечествен фронт — София

Трудящите се от гр. Шумен събрали на многохиляден ТРАУРЕН МИТИНГ по случай смъртта на нашият бележат съгражданин член на политбюро на ЦК на БКП и любим председател на Министерския съвет др. ВАСИЛ КОЛАРОВ, присъединяват своята скръб към тази на целия български народ за загубата която го сполетя с смъртта на др. Коларов и се кълнат пред неговите тленни останки, че още потвърдо и неотклонно ще следват пътя начертан от др. Димитров и неговия най-близък другар и съратник другаря Коларов за изграждане на социализма и комунизма.

Траурният митинг подкрепя предложението на окръжните и околийско-градските комитети на БКП, СФ и Народните съвети за преименоването на гр. Шумен в КОЛАРОВГРАД за увековечаване на неговата светла памет.

ОТ МИТИНГА

ПИСМОТО НА ДР. ГЕОРГИ ДИМИТРОВ по случай 70 годишнината на другаря ВАСИЛ КОЛАРОВ

Чествуването на 70-годишнината на Председателя на Великото Народно Събрание и временен председател на Народната република България, е едно радостно събитие от всенародно значение. В течение на цели 50 години нашият скъп другар Коларов отдава без остатък всичките свои сили и огромни способности на обществения и политически деятел, а сега и на крупен държавник във верна и преданна служба на народа и родината ни. Той заслужено се ползува с любовта и уважението не само на трудещите се у нас, но и на всички честни и прогресивни хора в нашата страна и далеч зад нейните предели.

За Васил Коларов, за неговия богат и прекрасен по съдържание живот, за неговата безукоризнена честност и за неговата обществено политическа и научна дейност би могло да се напише цял том. Поколения ще се възпитават в демократичен и прогресивен дух,

изучавайки неговата изключително ценна биография.

Българският народ е щастлив че има такъв предан, с изключителни способности, с грамадна ерудиция и богат политически опит голям държавник.

Днес, когато нашият народ чествува 70-годишнината на В. Коларов и му пожелава горещо сили, здраве и бодрост, за да може още много години все така успешно да работи и се бори за окончателното тържество на великото народно дело, аз, който съм свързан с него с почти полувековна съвместна дейност в страната и в емиграция, най-сърдечно и братски го приветствувам и му желая от все сърце да доживее с досегашната си младежка бодрост, жизнерадост и работоспособност до пълния разцвет на нашата родина — Народната Република България.

София, 9 юни 1947 г.

Георги Димитров
Министър-председател на
Нар. република България

А. Виденов

СПОМЕН ЗА АРЕСТУВАНЕТО НА ДР. В. КОЛАРОВ в Шумен през 1923 година

Деветоюнската опортюнистическа позиция на ЦК на БКП през 1923 година наложи другаря Васил Коларов да замине за Съветския съюз. При завръщането, обаче, на др. Коларов той беше проследен от фашистката полиция в гр. Варна и тук в Шумен беше арестуван. Тук той беше задържан в домашен арест и впоследствие откаран в 3 полицейски участък (при тополите). Това арестуване стана по нареждане на окръжния управител Марко Андреев и беше извършено от пристава Васил Волон. Имаше сериозна опасност да бъде извлечен и убит. Не знаейки какви са били решенията и преценките на Окръжния комитет на Партията във връзка с неговата охрана, но ние тогава младежите от комунистическото младежко дружество „Спартак“ получихме задача да осигурим наблюдението както около III полицейски участък, така и около дома му на ул. „В. Коларов“ № 11 (Чамурлу сокак). Задачата ни беше да се проследява всяко движение около участъка и дома му, както и за евентуално извеждане на др. Коларов и веднага да се съобщава за това. Ние по лесно вършехме тази работа тъй като бяхме 15—16 годишни младежи и нашето движение ставаше по незабелязано от полицията. Цяла нощ прекарахме тогава по стъпалата на фото „Маркарян“ от където

се наблюдаваше добре участъка. Младежта в Шумен преданно изпълняваше тази задача, тъй като знаеше добре каква е цената за нашата партия и целият наш народ др. на Васил Коларов. Но точно за това и опасността фашистката власт да посегне върху живота му „при опит за бягство“ беше реална. Известно е, че по късно др. Коларов е бил отведен в Горна Оряховица, а от там с файтон до Търново. Какви замисли са имали фашистките главатари при „разхождането“ на видния комунистически водач ние не знаем, но известно е, че те не се решиха на убийство. Протестната вълна организирана от Партията в цялата страна, принуди фашистката полиция да отстъпи от своите пъклени замисли. Че са съществували замисли за убийството на др. Васил Коларов е известно от по-послешните изказвания на окръжния управител Марко Андреев, който е заявил, че е приетел заповедта на Вътрешното министерство за негово убийство.

Ние обаче, считаме че малко може да се върва в такава една заслуга на фашисткия окръжен управител що се касае до спасението на живота на др. Васил Коларов и считаме че народът със своя енергичен протест организиран от Българската комунистическа партия спаси др. Коларов.

На др. Коларов

Не е заглъхнал още над родните балкани
Последният акорд на траурният химн;
Не бяхме още в погледа след сълзите възпращи
подписнали скръбта по вожда ни любим;

А в утринната бяла, сред толкоз красота,
с безкрайна скръб и болка пак черна вест звучи.
И по низко се свежда в челичена ръка
Приведенето знаме за Ленинските дни.

И всяка нова скръб гори .. и закалява
на младата Република железните плещи.
Забавената стъпка в скръбта се изравнява,
Народа се възправя със стоманени гърди.

Пред твоя чест живот и обич всеотдайно
Ний днес ти се кълнем с последното прости.
Че дружбата ни свята ще е стоманно трайна.

С.

ДВА ПОРТРЕТА!

Пред мене два портрета в креп,
на двамата
— най-верни

и обични

синове

на родната страна.
Пред мене скръб, сковаващ лед
над хората
от фабрики,

села и

градове

— над хората в света.

Пред мене два портрета в креп,
на двамата
— другари

във жестоката

борба

за по-добър живот,
показват пътя ми напред
с със пламъка

на погледа,

с със своите дела

дела

за нашия народ.

Пред мене два портрета в креп,
на двамата
— Димитров

и Коларов —

ще стоят

за вечни времена.
Ще светят в дните за напред.
Ще бъдат те
на всеки

пътеводната

звезда

от бялата стена.

23. I. 1950 год.

М. Б.

Из доклада на другаря Васил Коларов „някои уроци от борбата срещу троцкистката агентура на фашизма“ 1937 година

Но, другари, не бива да се самоизлъгваме, че и ние сме окончателно преодолели и изживели троцкисткото влияние в нашите собствени редове. Верно, че ръководството на нашата Партия е очистено от сектантските фракционери и дворушници, че сектанската фракция, като такава, е ликвидирана, че е извършена голяма работа по провеждането поврат в Партията, че е направено много за превъзпитанието на нашите кадри в духа на болшевишката масова работа. Ние сега сме далеч напред от периода на сектанството. Нашата Партия вече дава образци на действително болшевишка масова работа, на умело поставили големите политически проблеми, на тяхното правилно трактуване от болшевишко гледище. Като следствие от това поврат нашата Партия има известни успехи в изграждането на единния работнически и народния антифашистки фронт. Нашата Партия има безпорни заслуги за успехите, макар още малки, ала твърде ценни и обещаващи, по линията на народния фронт. При всичко това, ние не можем да си закриваме очите пред факта, че известни сектантски схващания по отделни въпроси не са окончателно изживени в редовете на нашата Партия. А такива сектантски схващания именно подхранват троцкисткото влияние. Още по-важно е, че в партията съществуват и отделни полутроцкистки и троцкистки елементи, които не са съгласни с новия партийен курс и фактически се отнасят враждебно към ръководството на Партията. Наистина тия елементи не са многобройни, те са единици, ала и това обстоятелство, че те не са

многочислени, не може да ни успокои. Тези елементи държат в пазвата си готов камък, те чакат благоприятен случай някоя грешка на партийното ръководство—а грешки при сложните задачи на партията във връзка с народния фронт, са винаги възможни, аз бих казал, даже са неизбежни—за да вдигнат глава, за да извадят камъка и да го хвърлят срещу ръководството. Те чакат ударите на реакцията по партията, за да вдигнат байряка на бунта срещу нейното ръководство. Ние нямаме никакви гаранции, че в нашите редове и днес не съществуват дворушници, които умело се приспособяват към момента и условията, оставяйки си, обаче, несъгласни с новия курс на партията, запазвайки с дълбочината на своята злобна душа ненавист към ръководството на БКП и Комунистическия интернационал. Ние нямаме никаква гаранция, защото не са малко сектантите-фракционери, които са минали троцкистки или полутроцкистки курс в емиграция. Някои от тия сектанти, като се върнаха в страната, ренегираха въпреки „ленинското“ си обръщение. Обаче други навярно се спотайват в партията и дворушничат. Но голямото болшинство на партийната емиграция искрено прие новия курс, честно се учи да работи по новому и верно служи на партията под новото й ръководство.

Всичко това, другари, означава че а нужна най-голяма бдителност. Заедно с политическото възпитание нужно е и зорко око, способно да разкрива и разобличава враговете, нужно е и безпощадно чистене на партийните редове от дворушнически елементи.

Околийско-градски комитети на БКП и ОФ гр. Шумен

С най-голяма скръб съобщават, че днес на 23. I. 1950 година почина най-близкия и верен съратник на др. Димитров, един от най-старите ръководители на БКП, член на Политбюро на ЦК на БКП, виден деятел на международното работническо движение председател на Министерския съвет на Народната република България.

Другаря Васил Петров Коларов

Няма по голяма загуба след смъртта на др. Димитров от загубата която сега понася нашата партия и българския народ със смъртта на др. Васил Коларов.

Съчетавайки в себе си качествата на голям народен трибун, блестящ пропагандист, далновиден и зрял политик неустрашим борец против фашизма и реакцията др. Коларов с истинска болшевишка твърдост и непримиримост устоя на всички трудности и наедно с др. Димитров изгради стоманената БКП и доведе нашия народ до победа.

Свеждайки нашите бойни знамена пред светлата памет на др. Коларов, ний обещаваме да се учим от неговия живот, да доведем до край започнатото от него дело, да доведем до край борбата с враговете на партията и народа и да укрепим още по здраво единството на нашия народ и железните редици на БКП.

23. I. 1950 г.

ОТ КОМИТЕТИТЕ

Песен за безсмъртния

Страната ни родна в траур е днес

И навред се разнася траурен химн.

От София стигна печалната вест

— „Починал Коларов“ — водачът любим!

Починал Коларов... и в душата напират тъга

Починал Коларов... безмълвно повторих и аз;

Но не, той е безсмъртен и за страх на врага

Коларов е жив, и ще живее в нас!

П. Д.

Из новогодишната статия на другаря КОЛАРОВ

Събитията през изтеклата година у нас са жестоки удар и за вдъхновителите и господарите на трайчовостовската банда—англо-американските империалисти и техните титовски подметки на Балканите. Техният най-голям коз очевидно бяха замаскираните троцкисти в БКП, с помощта на които те се надяваха да разложат нашата Димитровска партия и превърнат нашия богат с революционни традиции на род в стадо без воля. Нека те си почерпят урок от разгрома на техните империалистически завоевателни планове у нас и си вземат бележка, че правителството на Народната република България не ще търпи никаква намеса, било пряка или косвена, в нашите вътрешни дела и не ще позволи злоупотребата на дипломатическите привилегии за подриване на народнодемократическия режим у нас.

Настъпващата 1950 година разкрива най-радостни перспективи за нашия народ. Ние знаем трудностите, които стоят пред нас, резултат както на лошите години, които преживяхме, така и на нашата неопитност, на нашите грешки. Големи са и партийните грешки, които ни причиняват

ни подривната и вредителска дейност на трайчовостовската банда. Тя съзнателно спъваше развитието на промишленото и земеделско производство, внасяше анархия в изграждането на едно модерно земеделие и една социалистическа индустрия. Тя разстройваше прехраната, за да предизвика недоволство у народа, да компрометира Комунистическата партия и правителството на Отечествения фронт.

Ние навлизаме в Новата 1950 г. с твърдото съзнание не само за нашата успешна защита, при подривката на Съветския съюз, на свободата и независимостта на нашата родина от домогванията на англо-американските империалисти и техните балкански оръдия, не само със съзнание за нашите успехи във всички области на стопанското и културно строителство, както и в укрепването на нашата държава на народнодемократични основи; ние срещаме новата година и със съзнанието за нашите слабости, за недостатъците в нашата работа, за нашите грешки при провеждането на правилния димитровски курс на Комунистическата партия.